

12.1.2022

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Asia: Suomen Eläinlääkäripraktikot (SEP) ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista

Suomen Eläinlääkäripraktikot ry kiittää mahdollisuudesta lausua lakiluonnoksesta.

SEP ry hevosjaosto toivoo lain säätäjältä tarkennuksia ja/tai muutoksia seuraaviin kohtiin:

15 § Eläimille tehtävät toimenpiteet

1 momentissa mainittujen toimenpiteiden tulisi olla myös eläinlääketieteellisesti perusteltuja. Lause voitaisiin muotoilla esimerkiksi näin: ”Leikkaus tai muu kipua tai kärsimystä aiheuttava toimenpide saadaan tehdä eläimelle vain, jos se on eläimen hyvinvoinnin kannalta eläinlääketieteellisin syin perusteltua.”

2 momentin kohdissa 3), 4) ja 5) esitetyt toimenpiteet tulee rajata vain eläinlääkärin tehtäviksi.

16 § Toimenpiteiden tekijä ja kivunlievityksen käyttö

Määrällisesti, ajallisesti ja laadullisesti riittävä kivunlievitys pitää olla edellytys kivuliaiden toimenpiteiden suorittamiselle. Toiseen momenttiin tulisi lisätä vaatimus riittävästä kivunlievityksestä.

Lakiin liittyvässä asetuksessa tulee ehdottomasti rajata hevosten sekä pieneläinten hammashoidot vain eläinlääkärin koulutuksella suoritettaviksi tehtäviksi. Hevosen hammas on elävää kudosta ja sen muokkaus raspaamalla tai muutoin on verrannollinen kirurgiseen toimenpiteeseen. Nykyään hevosten hampaita raspaavat eläinlääkäreiden lisäksi muun muassa kengittäjät ja omistajat, ilman rauhoitusta, puutteellisilla tiedoilla ja välineillä. Näiden maallikoiden suorittamien ”hammashoitojen” jäljiltä hevosen hampaiden juurikanavat ovat usein vaurioituneet, mikä tuottaa hevoselle voimakasta kipua. Koska hevosen kokemaa kipua on vaikea havaita, jäävät nämä vaurioituneet hampaat ja tulehtuneet juurikanavat usein hoitamatta jopa vuosiksi. Tämä on merkittävä eläinten hyvinvointia vähentävä epäkohta. Näin ollen esitämme että sekä pieneläinten että hevosten hammashoito tulee olla rajattu vain eläinlääkäreiden tehtäväksi.

Laissa eläinlääkäriammattin harjoittamisesta mainitut nykyään eläinlääkärin tehtäviksi säädetty toimenpiteet, kuten hevosen rektalisointi, tulee edelleen pitää eläinlääkärin tehtävinä. Lakiin tulisi näkemyksemme mukaan myös lisätä rektalisoinnin lisäksi rektaaliultran eli peräsuolen kautta tehtävän ultraäänitutkimuksen suorittaminen vain eläinlääkärin tehtäväksi. Hevosen peräsuoli on altis repeämille näiden toimenpiteiden yhteydessä ja oikea tekniikka on oleellista. Lisäksi

näihin toimenpiteisiin liittyy aina diagnoosin teko, ja diagnoosin saa lain mukaan tehdä vain eläinlääkäri. Näin ollen mielestämme muilla kuin eläinlääkäreillä ei koskaan ole tarvetta rektalisoida hevosta tai suorittaa hevoselle peräsuolen kautta tehtävää ultraäänitutkimusta.

Nenämahaletkun, mahatähystimen, hengitystietähystimen tai muun vastaavan välineen asettaminen hevosen henki- tai ruokatorveen ja edelleen mahalaukkuun, tulee säätää eläinlääkäriin koulutuksella tehtäväksi. Nämä ovat toimenpiteitä, joiden tekemiseen liittyy aina diagnoosin tekeminen; joko niin että toimenpide (kuten tähystys) tehdään diagnoosiin pääsemiseksi, tai niin, että diagnoosi on täytynyt tehdä jotta toimenpide (kuten nesteiden letkuttaminen mahaan nenämahaletkulla) voidaan suorittaa. Hevosen nenämahaletkun asettaminen poikkeaa täysin esimerkiksi naudnan letkuttamisesta, eikä omistajan tai muun maallikon suorittamalle hevosen letkutukselle ole koskaan perusteita. Hevosen letkuttaminen on toimenpide, johon väärin suoritettuna sisältyy merkittävä komplikaatoriski. Letkun ajautuminen henkitorveen ruokatorven sijasta on hyvin tavallista. Mikäli näin käy, saattaa mahaan tarkoitettu neste joutua keuhkoihin ja tämä voi johtaa hevosen kuolemaan.

Akupunktiota ja fysikaalisia hoitoja tulisi antaa eläimelle vain eläinlääkäriin tai eläinlääkäriin suorittamana tai eläinlääkäriin määräyksestä.

18 § Kielletyt välineet ja laitteet

Hevosille käytetään nykyisin useita eri tyyppisiä laitteita, joilla väitetään olevan terveysvaikutuksia. Laitteet voivat ollakaupallisesti saatavilla tai omatekoisia. Laitteilla hevosia hoitavat usein omistajat, valmentajat tai erilaiset kiertävät terapeutit. Osa näistä laitteista saattaa olla hyvinkin voimakkaita vaikutuksia omaavia ja pahimmillaan niillä voidaan saada aikaan merkittävää kudostuhoa, tyypillisesti kudoksia jäädyttämällä tai polttamalla.

Ehdotamme, että lakiin kirjattaisiin, että eläimiä saa hoitaa vain sellaisilla laitteilla, joilla on asianmukainen terveydenhuollon hyväksymismerkintä. Laitteiden tulisi olla turvallisiksi todettuja ja niiden käyttäjällä tulisi aina olla kyseisen laitteen valmistajan, maahantuojan tai muun vastaavan tahon hyväksymä käyttökoulutus. Esimerkkejä laitteista, joita eläimillä voidaan käyttää, ovat ultraääni- laser- shock wave- ja huippukylmälaitteet. Oikein käytettyinä näillä laitteilla voidaan edistää eläinten terveyttä, mutta väärin käytettyinä ne voivat aiheuttaa pysyvää kudostuhoa ja kipua.

20 § Ruokinta ja juotto

Hevosen vedensaannin tarve on suuri. Keskikokoinen hevonen tarvitsee noin 30 l vettä vuorokaudessa. Näin ollen vapaa ja jatkuva veden saanti on hevosille tärkeää.

Mikäli vapaa vedensaanti kirjataan lakiin, voisi siitä harkita

vaatimuksesta poikkeamisen sallimista, jos omistaja pystyy osoittamaan valvontaviranomaiselle omavalvonnan keinoin miten eläimiä on juotettu riittävästi. Valvontaeläinlääkäri voisi tarvittaessa määritellä pitopaikkakohtaisen poikkeuksen, jos hevosia esimerkiksi pidetään talvipakkasilla lyhyitä aikoja (alle 4 h) tarhassa jossa ei vettä ole saatavilla.

25 § Eläinjalostus

Sep Ry yhtyy Sep-säätiön lausuntoon.

Ehdotamme, että asetuksella säädettäisiin aikaisimman sallitun astutusiän lisäksi myöhäisimmästä sallitusta astutusiästä.

39 § Koiran- ja kissanpentujen tuontikielto

Kaksi kuukautta tuonnista on liian lyhyt aika, jotta pentutehtailuun voitaisiin puuttua tehokkaasti. Parempi olisi esimerkiksi vaatimus, ettei pentua saisi tuoda, jos tarkoituksena on myydä tai luovuttaa se alle puolen vuoden iässä. Pykälään tulisi lisätä myös muu luovuttaminen kuin myynti, sillä rahan siirtyminen ostajalta myyjälle on joskus vaikea todeta. Käytännössä voi käydä myös niin, että raha siirtyy myyjälle vasta kahden kuukauden kuluttua tuonnista, mutta pentu luovutetaan heti.

45 § Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestäminen

Kilpailueläinlääkäri on oltava kilpailuissa fyysisesti läsnä. Valvontaviranomainen voisi harkintansa mukaan antaa poikkeuksen kilpailueläinlääkäriin läsnäolovelvoitteeseen kilpailuiden ollessa esimerkiksi kooltaan pienet.

48 § Kilpailueläinlääkäriin tehtävät ja pätevyys

Kilpailueläinlääkärillä tulee olla valtaa esimerkiksi keskeyttää kilpailu. Vain näin kilpailueläinlääkäri voi tehdä ratkaisuja eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi. Erilaiset eläinkilpailut ja -näyttelyt tulisi määritellä asetustasolla korkean tai matalan riskin tapahtumiksi. Korkean riskin tapahtumat edellyttäisivät kilpailueläinlääkäriin läsnäoloa.

Kilpailueläinlääkäriin tehtäväksi tulee lainsäädännössä määrätä ensisijaisesti eläinten hyvinvointilain noudattamisen valvonta kilpailutapahtumassa. Kilpailueläinlääkärille pitää antaa toimivalta puuttua rikkomuksiin välittömästi (kieltää kipua tuottavan varusteen käyttö, kieltää sairasta tai kilpailukunnotonta eläintä osallistumasta kilpailuun, keskeyttää tai perua kilpailu, jos olosuhteet eivät ole eläimille turvalliset ym) raportoinnin sijaan ja samalla hän toimii kilpailujen ylimpänä eläinsuojeluvälvojana

Kilpailueläinlääkäriin pitää lopettaa pahoin loukkaantunut eläin, mikäli se on eläinsuojelullisesti perusteltua. Kilpailueläinlääkäriin tehtävä on myös tarvittavan ensiavun antaminen, mikäli muuta eläinlääkäriapua ei ole tarjolla. Kuitenkaan ensiavun antaminen tai antamatta jättäminen ei saa vaarantaa loukkaantuneen, eikä myöskään muiden kilpailevien eläinten hyvinvointia.

Sep ry, Laura Ellonen pj.

